

22. augusta 2026

Meditačný obsah č. 358

Západné a východné filozofie vo všeobecnosti rozlišujú tri svety: fyzickú skutočnosť, duševnú existenciu a napokon duchovné absolútne. Tieto tri zjavenia sú vo svojich aspektoch úplne odlišné, a preto sa nedajú odvodzovať na základe analógií. Duševná skutočnosť nie je napríklad priamo prístupná pre zmyslový zrak, lebo nie je priamo materiálne merateľná. No táto duševná skutočnosť netrvá časovo večne; síce ešte roky pretrváva po smrti, ale len roky, pretože extrakt ducha sa nakoniec úplne oddelí od tejto jemnej kozmickej dimenzie a prejde do trvalej reality tvorivého bytia, ducha.

Hoci vo fyzickej realite ľudského tela skryte spočíva duševná dimenzia a moc ducha riadi celý jeho vonkajší prejav, predsa len musí ten, kto kráča po meditačnom chodníku, predsa len starostlivo rozlišovať tieto roviny. Príliš skoro hovoriť o jednote tela, duše a ducha, ako sa to v joge často stáva, vedie iba k banálnemu zmiešavaniu jednotlivých foriem skutočnosti, čo v konečnom dôsledku nedopustí poznanie, ani zdravé vnímanie skutočnosti. Meditačná cesta preto musí rozlišovať medzi rovinami zmyslovej skutočnosti, duševnej pohyblivej hry síl a napokon duchovnej nadriadenej dimenzie prostej od akejkoľvek látkovosti. V tomto zmysle sa vynára nasledujúci obsah meditácie:

Telo sa ukazuje v merateľných proporciách.

Duša dáva najavo pohyb spojený s citovým vnímaním a premenlivými životnými silami.

Duch predstavuje pôvod, tvorivú silu, je slobodný od akejkoľvek uchopiteľnosti vďaka svojej sebevlastnej podstate.

Je to Brahman.

Ďalšie poukazy:

1) Rudolf Steiner v Teozofii označuje skutočnosť Brahman ako praducha a rozlišuje nižší a vyšší takzvaný Devachan. Práve táto krajina duchov, ríša praobrazov, predstavuje myšlienky ako duchovnú substancialitu.

2) Nezamieňajme si Brahman s Bohom stvoriteľom Brahmā. Brahmā tvorí personálnu identifikáciu bytia Stvoriteľa. Hinduistická trilógia zahŕňa tri božstvá, menovite sú to Šiva, Višnu a Brahmá.

[meditačné obsahy v r. 2026](#) < späť